

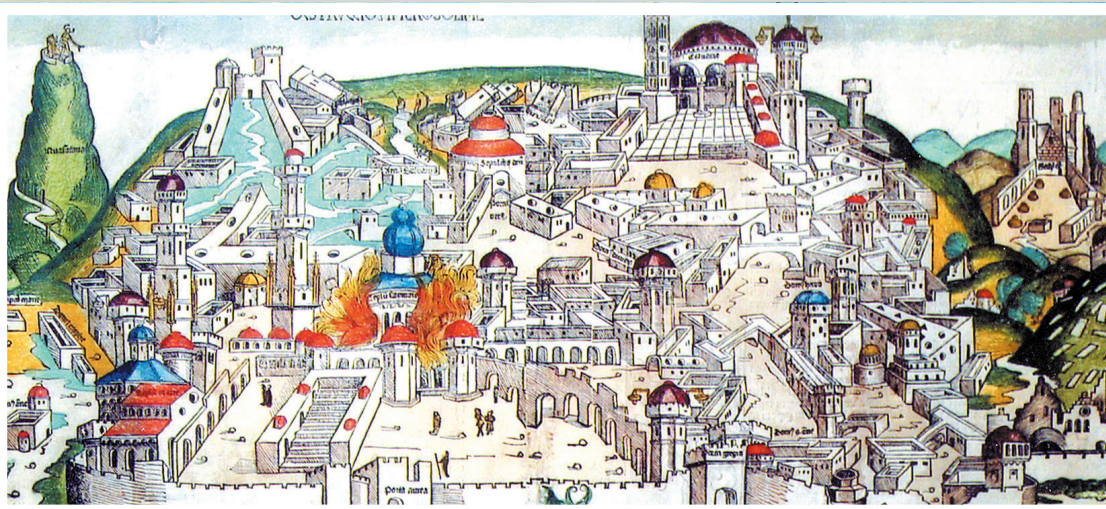
Óli Jacobsen

Ísraelska Osnat Kollek:

PÁPIN HEVÐI SAMSKIFTI VIÐ EICHMANN OG JOHAN Í HESTI

Tað hevur nógv samband verið millum Føroyar og Ísrael. Tað mest sjáldsama var kanska tað, sum var millum borgmeistararnar í Jerusalem og í Hesti

Mynd av Jerusalem heima hjá Teddy Kollek

Johan Niclasen var kendur sum ein markantur bygðaráðformaður í Hesti. Eitt av hansara kendu avrikum var svimjihøll, hann fekk skaffað bygðini.

Eisini var hann frá ungum árum ein av fremstu stuðlum hjá Ísrael. Í hesum sambandi kom hann at hava samskipti við Teddy Kollek, sum var borgmeistari í Jerusalem í 28 ár frá 1965 til 1993. Kollek kom meira enn nakar annar í nýggjari tíð at merkja menningina av býnum í stóran mun, ikki minst eftir at býurin varð sameindur í 1967. Tað verður tikið til, at hetta gjørdi hann við stórum atliti eisini til íbúgvvarnar í arabisku pørtunum av býnum. Hetta kravdi sín mann, tí í Jerusalem búðu fólk við 104 bakgrundum og har vóru 40 ymiskir kristnar bólkur.

Kollek var so hugtikin av Johan, at hann hjálpti honum at fáa lækna hjálpi í Jerusalem, har teir eisini hittust.

Eftirmaðurin fór í geglið

Í 1993 ætlaði Kollek at gevast sum borgmeistari. Hann var tá 82 ára gamal. Men eftir umbøn frá flokki sínum, Arbeidaraflokkinum, stillaði hann kortini upp. Tá varð hann felddur av tí høgravenda, Ehud Olmert, sum seinni gjørdist forsætisráðharri í Ísrael.

Men munur var á monnum! Olmert varð seinni dømdur

fongsulsrevsing fyri mutur í síni tíð sum borgmeistari í Jerusalem. Har við var hann liðugur sum politikari.

Eitt av minnunum um Teddy Kollek er Jerusalem Foundation, sum var stovnað í 1966 og júst hevur 50 ár á baki. Endamálið hjá hesum stovni er at útvega stuðul til øll tiltøk, sum kunnu vera Jerusalem at gagni. Tá ið Kollek fór frá sum borgmeistari, gjørdist hann leiðari í Jerusalem Foundation. Tað var hann til hann var farin um tey 90 árin. Stovnurin hevur staðið fyri einum 4.000 verkætlanum til gagns fyri Jerusalem.

Framhaldandi samband við Føroyar

Tá ið Johan doyði í 2002, segði eg Kollek frá hesum. Hann svaraði millum annað aftur, at »tað harmar meg, at Johan skuldi fara í so ungum aldri. Eg kendi hansara tilknýti til Jerusalem og Ísrael, og vit mettu hann sum ein av okkara vinum. Eg veit, hann verður nógv saknaður.«

Hetta førði so til eitt samskipti okkara millum. Frá Ísraelsvinum fekk hann eina ferð ein føroyskan borðbát, sum hann takkaði so miriliga fyri.

Var sjálvur við familjuni í Ísrael í oktober 2006, tá vitjaðu vit hann og konuna, Tamar. Tá var hann illa fyri, men vit fingur kortini eina hugnaliga løtu saman við teimum

og starvsfólki hjá Jerusalem Foundation.

Kollek doyði stutt eftir, í januar 2007, 95 ára gamal. Tamar doyði í 2013.

Aftaná at Kollek doyði kom eg í samband við dóttirina Osnat, sum eisini fekk áhuga fyri Føroyum. Hon hevur fleiri ferðir nevnt møguleikan at hittast, um leiðin kom fram við. Hetta hendi í november, tá ið ferðin gekk til Ísrael og eisini til Jerusalem.

Tað var ikki nógv tíð, so vit hittust í gamla býnum, har vit saman skuldu vitja Teddy Park, uppkallað eftir pápa Osnat. Hann hevur sum borgmeistari í so nógv ár merkt Jerusalem so nógv, at nógv stóð kundu verðið uppkallað eftir honum. Men tað vildi hann ikki. Meðan hann livdi var tað bert býarinnar stadion, sum bleiv uppkallað, Teddy Stadium. Tað rúmar 32.000 áskoðarum.

Men nú, eftir at hann er deyður er gjørd ein minnispark um Kollek, hon opnaði í 2013. Her er eisini eitt savn um Kollek, har tað ber til at siggja hann »livandi« halda røðu, og annars vóru myndir, sum vísu hvussu Jerusalem varð broytt í tíðini hjá Teddy. Eisini var stórslegið gospatn við tónleiki, sum gjørdi parkina enn meira hugtakandi. Her koma nógv fólk, serliga til høgtíðir.

Á hesi vitjan vóru eisini Kirstin, kona mín, og Bjørgfinn Heinesen úr Norðragøtu, sum júst er

Málningur hjá Osnat Kollek av foreldrunum

í Jerusalem í lestrarørindum. Osnat og Bjørgfinn funnu útav, at tey vóru nærum grannar á eini av høvuðsgøtunum í Jerusalem, Jaffagøtuni. Kanska koma tey at hittast aftur.

Osnat fekk eisini eitt listaligt minni úr Føroyum, og tað skuldi sjálvsagt vera um eina føroyska listakvinnu, nevniliga bókin um listina hjá Sigrun Gunnarsdóttir Niclasen. Hetta var Osnat fegin um. Sjálvur fekk eg tveir áhugaverdar bóklingar um pápa hennara.

Osnat er eitt tað kendasta listafólk í Ísrael. Hon gift er gift og eigur trý børn.

Myndalistin hjá Osnat

Osnat greiðir soleiðis frá sær sjálvari:

Eg var fødd í Jerusalem í 1960. At vera listafólk er einasti háttur hjá mær at lýsa mitt framúr áhuga-verda lív og mína serstøku familju.

Jerusalem er ein framúr vakur, men eisini torskildur býur. Her er ein samanrenning av einum nútímans parti, sum kann sammetast við Europa, og so ein partur, sum kann minna um ævintýrið »Túsund og ein nátt« við sínum gamla býarparti við øllum handilsgøtunum.

Býurin hevur verið sum ein gomul og duldarfull systir, sum hevur merkt okkara lív.

Kærleikin hjá pápa fyri list kom rættiliga til sjóndar við byggingini

av The Israel Museum, sum er blivið eitt tað týðningarmesta savn í heiminum.

Okkara íbúð var fylt við forn lutum og gomlum bókum, sum sjálvandi alt hevði samband við Jerusalem.

Eftir at hava lokið hertænastu tók eg eina listaútbúgving á The Hebrew University og fekk prógv í listasøgu. Tá ið eg var liðug har hevði eg gallarí í gamla býnum í Jerusalem. Aftaná starvaðist eg í fimm ár sum savnsvørður á Israel Museum.

Eg lærði at mála saman við nøkrum av teimum fremstu listafólki í Ísrael og á stovni við tilknýti til Israel Museum.

Eg nýti nógv av míni orku til at mála, hetta gevur mær so sera nógv.

Eg eri serliga hugtikin av at mála myndir av fólki. Eg kenni tað, sum at eg á hendan hátt kann fortelja um fólk, sum eg havi kent.

Fólk fortelja mær, at tey eru rørd av mínum málningum. Hetta meti eg at vera fremsta málið hjá einum listafólki.

Kollek og Tamar fingur eisini sonin Amos, føddur í 1947. Hann er filmsleikstjóri og hevur gjørt fleiri filmar. Hann hevur skrivað bókina »For Jerusalem« um lívið hjá pápanum. Hon er ein kelda til hesa grein.

Eichmann og Johan í Hesti

Ein maður sum Kollek kom sjálv-